ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ВИЩОЇ ОСВІТИ
(фахова профілізація «Оркестрові струнні інструменти»)

Спеціальність		В5 Музичне мистецтво
Галузь знань		В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Ступінь вищої освіти		Магістр
Освітньо-професійна програма		Музичне мистецтво
Курс		1
Семестр		1
Обсяг дисципліни (години / кредити ЄКТС)		90 годин / 3 кредити ЄКТС
Статус дисципліни (обов'язкова / вибіркова)		Обов'язкова
Мова викладання		Українська
Інформація про викладача	**Прізвище, ім'я, ім'я по батькові**	Соляник Алла Анатоліївна
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	Доктор педагогічних наук, професор
	Посада	Професор кафедри мистецької освіти та гуманітарних дисциплін
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/social-sciences/Solianyk.pdf alla.solianyk@num.kh.ua
Інформація про викладача	**Прізвище, ім'я, ім'я по батькові**	Кучеренко Станіслав Ігорович
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	Кандидат мистецтвознавства, доцент
	Посада	Завідувач кафедри камерного ансамблю
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/chamber-ensemble/Kucherenko.pdf stanislav.kucherenko@num.kh.ua
Інформація про	**Прізвище, ім'я, ім'я по**	Купріяненко Емма Борисівна

викладача	**батькові**	
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	Кандидат мистецтвознавства, доцент
	Посада	Доцент кафедри камерного ансамблю
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/chamber-ensemble/Kupriianenko.pdf emma.kupriianenko@num.kh.ua
Анотація		Вивчення дисципліни «Теорія та методика вищої освіти» сприяє формування у здобувачів системи загальних і фахових компетентностей, необхідних для реалізації ефективних методик навчання, виховання та розвитку в професійній діяльності; оволодіння освітньо-світоглядною парадигмою гуманітаризації, гуманізації й демократизації вищої освіти з метою всебічного розвитку особистості викладача і здобувача; набуттю здатності до професійного провадження викладацької, методичної та музично-просвітницької діяльності, орієнтуванню в законодавчих і науково-методичних джерелах, розроблення навчально-методичного забезпечення фахових дисциплін та усвідомлення важливості творчого підходу у педагогічній практиці.
Мета дисципліни		Підготовка компетентного й конкурентоспроможного фахівця в галузі мистецької освіти, здатного здійснювати ефективну педагогічну діяльність у вищій школі на основі опанування педагогічної майстерності, інноваційних технологій та методик викладання фахових дисциплін, усталених у системі виконавського мистецтва на оркестрових струнних інструментах.
Програмні результати навчання		**РН1.** Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності. **РН6.** Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих, композиторських та педагогічних інтерпретацій. **РН7.** Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом. **РН8.** Здійснювати викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / теорії, історії музики / композиції з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.
Загальні компетентності		**ЗК2.** Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. **ЗК5.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. **ЗК7.** Здатність до міжособистісної взаємодії. **ЗК9.** Здатність працювати автономно.

Спеціальні (фахові) компетентності	**СК1.** Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції. **СК3.** Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по створенню / інтерпретації / аранжуванню та перекладу музики. **СК4.** Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / диригентській / композиторській / педагогічній діяльності. **СК5.** Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.
Професійні компетентності	**А1.** Здатність планувати і проводити навчальні заняття. **А2.** Здатність консультувати здобувачів ЗО. **А3.** Здатність здійснювати керівництво практичною підготовкою здобувачів вищої освіти. **Б2**. Здатність оцінювати результати навчання. **Б3.** Здатність надавати зворотній зв'язок здобувачам ВО за результатами оцінювання. **В2.** Здатність розробляти та вдосконалювати навчально-методичні матеріали.
Зміст навчальної дисципліни	Тема 1. Сучасна система мистецької освіти України. Тема 2. Особливості планування та організації освітнього процесу у вищий школі. Тема 3. Дидактика як наука про технології навчання. Тема 4. Педагогічна культура викладача закладу вищої освіти. Тема 5. Нормативна база мистецької освіти України. Тема 6. Навчально-методична база вищої школи. Тема 7. Феномен виконавсько-педагогічної школи в системі вищої освіти. Тема 8. Сучасні інформаційні та цифрові технології в роботі викладача фахових дисциплін. Тема 9. Дидактичні основи та інструменти самостійної виконавської практики здобувачів вищої мистецької освіти. Тема 10. Студентоцентрований підхід до добору репертуару у фахових дисциплінах мистецьких ЗВО. Тема 11. Стильові вектори професійного тезаурусу виконавця-струнника. Тема 12. Педагогічні стратегії опанування різножанрової музичної спадщини: від solo до квартету. Тема 13. Специфіка сольного та ансамблевого музикування. Музичне мислення струнника в аспекті виконавського амплуа. Тема 14. Струнний квартет як унікальний вид музикування: виконавські, ансамблеві та психологічні аспекти підготовки.
Види занять	Лекційні, практичні, семінарські, самостійна робота

Методи навчання	Словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); практичний метод (практичні заняття); наочний метод (метод демонстрацій); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, складання ессе); відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); самостійна робота (розв'язання завдань).
Форми, методи та критерії оцінювання	Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. **Поточний контроль (max 60 балів):** оцінюється діяльність здобувача освіти під час аудиторної роботи, якість виконання домашніх завдань, усне опитування, тести. **Семестровий контроль (max 40 балів):** екзамен, який складається з усних відповідей на білети. Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни й отримання за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 20 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60. Із критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів поточного та семестрового контролю і послідовністю накопичення балів студентів ознайомлюють на першому аудиторному занятті та за посиланням: https://docs.google.com/document/d/1jrK2WX3AUlIEhpnXlzBoOtYwoPDRo6OE/edit?usp=sharing&ouid=102204877640132391452&rtpof=true&sd=true
Особливості та політики дисципліни	Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі освіти комунікують завдяки таким засобам, як Moodle, листування через e-mail, посилання на google диск, Messenger, Google Meet (відеотелефонний зв'язок), документи Google (онлайн-текстовий редактор). Від студентів очікується регулярне відвідування усіх видів занять згідно з розкладом. Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. Необхідною вимогою під час навчання є дотримання академічної доброчесності. В Університеті панують взаємоповага, шанобливість, чесність.

Рекомендовані джерела інформації	Бутенко, Н. Ю. (2005). *Комунікативна майстерність викладача: навчальний посібник.* Київ: КНЕУ. Дедусенко, Ж. (2020). *Камерні ансамблі для струнних смичкових інструментів та фортепіано французьких композиторів останньої третини XIX – початку XX століть (на матеріалі творів Г. Форе, К. Дебюссі, М. Равеля)*. Харків. Каплінський, В. В. (2015). *Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник.* Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД». Козлова, Г. М. (2014). *Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник.* Одеса. Кучеренко, С. (2022). Струнний квартет в системі освіти професійного виконавця-струнника. *New directions and forms of organization of the educational process in musicology and culturology (scientific and pedagogical internship)*, Cuiavian University in Wloclawek, 2023, 19–23. Ніколаєвська, Ю. (2020). *Homo Interpretatus в музичному мистецтві XX – початку XXI століть: монографія*. Факт. Ортинський, В. (2017). *Педагогіка вищої школи: підручник.* Львів: Вид-во Львівської політехніки. Стинська, В. В., Прокопів, Л. М., & Нагачевська, З. І. (2021). *Актуальні проблеми розвитку вищої освіти: навчально-методичний посібник* / за заг. ред. В. Стинської, Л. Прокопів. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника. Kucherenko, S., Sediuk, I. (2020). Aesthetic Experience and Its Expressions in Music Performance. *International Review of the Aesthetics and Sociology of Music*, *51*(1), 19-28.

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Теорія та методика вищої освіти», затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського, протокол № 9 від 26 червня 2025 р.